

ప్రముఖ విద్యావేత్త, రచయిత్రి, పరోపకారి మరియు ఇన్స్పిరింగ్ ఛైర్పర్సన్ సుధా మూర్తి సామాజిక సేవా రంగంలో ఆమె చేసిన సేవలకు పద్మభూషణ్ తో రాష్ట్రపతి సత్కరించారు. ఈ సందర్భంగా సుధా మూర్తి ప్రసంగిస్తూ భారతదేశ ప్రజలకు, తనకు వారిచ్చిన బేషరతు మద్దతుకు కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. భవిష్యత్తులో మరింత మంది యువకులు సామాజిక సేవను పూర్తిసమయ వృత్తిగా చేపట్టేందుకు ఇది దారితీస్తుందని ఆశాభావం వ్యక్తం చేశారు. “ఈ అవార్డుకు నేను భారత ప్రజలకు రుణపడి ఉంటాను. ఈ రోజు నాకు లభించిన గుర్తింపు సామాజిక సంక్షేమాన్ని ఒక వృత్తిగా తీసుకునేలా యువ తరానికి స్ఫూర్తినిస్తుందని ఆశిస్తున్నాను. మన గొప్ప దేశం యొక్క నిరంతర అభివృద్ధికి ఇది అవసరం. కొద్దిమంది ఔదార్యం మిలియన్ల మందికి ఆశను ఇస్తుందని నేను ఎప్పుడూ భావిస్తున్నాను,” అని ఆమె చెప్పింది.

సుధా మూర్తి కన్నడ మాట్లాడే సాధారణ బ్రాహ్మణ కుటుంబంలో 19 ఆగస్టు 1951న భారతదేశంలోని కర్ణాటకలోని హోవేరిలోని షిగ్గావ్ లో డాక్టర్ R. H. కులకర్ణి, పాఠశాల ఉపాధ్యాయుని విమలా కులకర్ణి, కుమార్తెగా జన్మించారు. సుధా మూర్తి B.V.B కాలేజ్ ఆఫ్ ఇంజనీరింగ్ అండ్ టెక్నాలజీ నుండి ఎలక్ట్రికల్ ఇంజనీరింగ్ లో BE చేశారు. ఆమె తరగతిలో మొదటి స్థానంలో నిలవటమే కాక అప్పటి కర్ణాటక ముఖ్యమంత్రి శ్రీ దేవరాజ్ ఉర్ఫీ నుండి బంగారు పతకాన్ని అందుకుంది. సుధా మూర్తి ఇండియన్ ఇన్స్టిట్యూట్ ఆఫ్ సైన్స్ పూర్వ విద్యార్థి మాత్రమే కాక టాటా ఇంజనీరింగ్ & లోకోమోటివ్ కంపెనీలో ఉద్యోగం పొందిన మొదటి మహిళా ఇంజనీర్. అప్పటికి ఈ సంస్థలో కేవలము పురుషులకే స్థానం కల్పించేవారు. దీనిని ప్రశ్నిస్తూ ఆవిడ ఆ సంస్థ అధ్యక్షుడికి ఒక పోస్టుకార్డు రాసింది. దీనికి స్పందించిన ఆయన ఆవిడతో ప్రత్యేకంగా ముఖాముఖి (Interview) నిర్వహించి, అప్పటికప్పుడు నియామక ఉత్తర్వులు అందించాడు. ఆ సంస్థ పూనా శాఖలో పనిచేస్తున్నప్పుడే ఆవిడకు ఎన్.ఆర్.నారాయణ మూర్తి తో పరిచయమై తర్వాతి కాలంలో వారిద్దరు వివాహం

చేసుకోవడానికి దారితీసింది. సమాజానికి సేవ చేసేందుకు 2021లో పదవీ విరమణ చేసే ముందు ఆమె ఇన్స్పిరింగ్ ఫౌండేషన్ ఛైర్పర్సన్ గా పనిచేశారు.

90వ దశకం ప్రారంభంలో ఆమె బెంగళూరులోని ఒక చిన్న మహిళా కళాశాలలో కంప్యూటర్ సైన్స్ బోధించేది. ఆమె జీవితాన్ని ప్రేమిస్తున్నప్పుడు, ఆమె ఇంకా ఏదైనా చెయ్యాలని తరచుగా భావించేది. 1996లో, ఆమె ఇన్స్పిరింగ్ ఫౌండేషన్ ను ప్రారంభించింది. ఈ రోజు వరకు ఇన్స్పిరింగ్ ఫౌండేషన్ యొక్క బ్రష్టీగా మరియు బెంగళూరు విశ్వవిద్యాలయం యొక్క PG సెంటర్ లో విజిటింగ్ ప్రొఫెసర్ గా ఉన్నారు. ఆమె నాయకత్వంలో, ఇన్స్పిరింగ్ ఫౌండేషన్ సమాజంలోని అట్టడుగు వర్గాలకు చెందిన ప్రజలను విద్యావంతులను చేయడానికి మరియు సాధికారత కల్పించడానికి అనేక కార్యక్రమాలను ప్రారంభించింది. వరదలు, భూకంపాలు, మారుమూల అరణ్యాలలో గిరిజన సంఘాలతో కలిసి పని చేయడం, ఇతర కార్యకలాపాలలో ఆమె నిరంతరం సహాయక చర్యలలో పాల్గొంటూ ఉండేది. సమాజాభివృద్ధికి, గ్రామీణాభివృద్ధికి ఆమె కృషి చేస్తున్నారు. ప్రభుత్వ ఎయిడెడ్

2004: చెన్నైలోని శ్రీ రాజా-లక్ష్మీ ఫౌండేషన్ ద్వారా రాజా-లక్ష్మీ అవార్డు

2006: భారతదేశ నాల్గవ అత్యున్నత పౌర పురస్కారం పద్మశ్రీ

2006: ఆర్.కె. నారాయణ సాహిత్య పురస్కారం.

2010: కర్ణాటక ప్రభుత్వంచే దాన చింతామణి అత్తిమబ్బే అవార్డు

2011: భారతదేశంలో అధికారిక న్యాయ విద్య మరియు స్కాలర్‌షిప్‌లను ప్రోత్సహించడానికి చేసిన కృషికి మూర్తికి గౌరవ LL.D (డాక్టర్ ఆఫ్ లాస్) డిగ్రీలను ప్రధానం చేశారు

2013: బసవ శ్రీ పురస్కారం నారాయణ మూర్తి & సుధా మూర్తి సమాజానికి చేసిన సేవలకు గానూ అందించబడింది.

2018: ప్రముఖ (నాన్-ఫిక్షన్) విభాగంలో మూర్తి క్రాస్ వర్డ్ బుక్ అవార్డును అందుకున్నారు

2019: IIT కాన్పూర్ ఆమెకు డాక్టర్ ఆఫ్ సైన్స్ గౌరవ డిగ్రీ (హానోరిస్ కాసా) ప్రధానం చేసింది.

2023: మూర్తి భారత రాష్ట్రపతిచే భారతదేశపు మూడవ అత్యున్నత పౌర పురస్కారం పద్మభూషణ్ తో సత్కరించబడ్డారు.

పాఠశాలలకు కంప్యూటర్ విద్య మరియు లైబ్రరీ సౌకర్యాలను అందించడం ఆమె లక్ష్యం. ఆమె గేట్స్ ఫౌండేషన్స్ యొక్క ఆరోగ్య సంరక్షణ కార్యక్రమాలలో కూడా సభ్యురాలు. హార్వర్డ్ విశ్వవిద్యాలయంలో భారతీయ గ్రంథాలతో “ది మూర్తి క్లాసికల్ లైబ్రరీ ఆఫ్ ఇండియా” ప్రారంభించింది.

రచయిత్రిగా శ్రీమతి మూర్తి అనేక కథలను ప్రచురించారు. ఆమె రచన సాధారణ జీవితాల చుట్టూ తిరుగుతూ ఉంటుంది. ఆమె కన్నడ పుస్తకాలు చాలా వరకు ఆంగ్లంలోకి అనువదించబడ్డాయి మరియు కొన్ని ఆమె రచనలు పిల్లల TV సిరీస్‌లలోకి మార్చబడ్డాయి. సుధా మూర్తి కన్నడతో పాటు ఇంగ్లీషులో కల్పిత కథా రచయిత్రి. ఆమె చాలా ప్రచురణలు పెంగ్విన్ ద్వారా వచ్చాయి. కన్నడలో ప్రసిద్ధి చెందిన డాలర్ సొసే, కావేరి ఇంద మేకనిగే, రూనా, హక్కియా తెరదల్లి, గుత్తొండు హెలువే వంటివి కథలు అనేక భాషల్లోకి అనువదించబడ్డాయి. డాలర్ బహు (‘డాల్ డాట్ - ఇన్ -లా’), ఆమె కన్నడలో

రచించిన నవల, తరువాత ఆంగ్లంలోకి డాలర్ బహుగా అనువదించబడింది. దీనిని 2001లో జీ TV టెలివిజన్ ధారావాహికగా ప్రసారం చేసింది. ఆమె విమర్శకుల ప్రశంసలు పొందిన ‘మూడు వేల కుట్లు’, ‘వైజ్ & అథర్ వైజ్’, ‘మహాశ్వేత వంటి పుస్తకాలను రచించారు.

ఆమె ప్రసిద్ధ రచనలలో ఒకటి “నేను మా అమ్మమ్మకి ఎలా చదవడం నేర్పించాను”. ఈ పుస్తకం 15 ఇతర భాషల్లోకి అనువదించబడింది. ఇది ఆమె తండ్రి తరపు తాతలతో చిన్ననాటి అనుబంధాన్ని ప్రతిబింబిస్తుంది. ఆమె మొదటి నవల హౌస్ ఆఫ్ కార్డ్స్ లాభదాయకమైన వైద్యుని భార్య ఎదుర్కొన్న గందరగోళాన్ని వివరిస్తుంది.

సుధా మూర్తి దాతృత్వానికి, కన్నడ మరియు ఆంగ్ల భాషలలో సాహిత్యానికి ఆమె చేసిన కృషికి ఎన్నో అవార్డులు వరించాయి. వీరికి అక్షత, రోహన్ అనే ఇద్దరు పిల్లలు. యు కే ప్రధాని రుషి సునాక్ ఈమె అల్లుడే.